Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 36. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 25-го ЛЮТОГО 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 25, 1981 No. 36. VOL. LXXXVIII.

КОМІТЕТ ДЛЯ ПРАВОПОРЯДКУ В УККА СТВОРИВ РЕФЕРЕНТУРИ

Ню Йорк, Н. Й. — Президія Комітету для правопорядку відбула свої чергові наради в понеділок, ц. р., в Ню Йорку.

На підставі повновластей, даних їй ширшою громадською нарадою в дні 31-го січня 1981 року, Президія виробила плян праці на найближчу мету з уваги на те, що розмови із представниками теперішнього УККА не довели до порозуміння, а пропозиції Комітету для Правопорядку були відкинено.

Президія створили ряд референтур, за дію яких відповідають окремі члени Президії (статутову, пресову, фінансову і зв'язкову), як теж прийняла кооптованих на ширшій нараді двох членів — інж. Михайла Корчинського і д-ра Богдана Витвицького, і кооптувала до референтур інж. Зенона Онуфрика і інж. Романа Шраменка.

Рішено в найкоротшому часі поробити усі старання для можливостей судового розглянення переступлень статуту перед і в часі XIII Конгресу Українців Америки і його уневажнення.

Для кращої інформації ширшого громадянства про безуспішні спроби Президії Комітету дійти до порозуміння із представниками теперішнього УККА, а в наслідок того про дальшу дію Комітету, пресова кватира висилає до української преси ЗСА комунікати, статті та вістки. Референтура зв'язку буде дбати про відповідне поінформування громадян у поодиноких місцевостях.

Президія Комітету рішила відкрити окреме конто в Українській Православній Кредитівці в Ню Йорку при 304 Іст, 9-ій вул., під назвою „Українсько-Американський Громадський Фонд", (Ukrainian American Community Fund), на які можна складати пожертви на працю Комітету, число конта 1830. У підсумках цієї чергової наради Президія закликає членів усіх 27-ми громадських організацій, яких вона репрезентує, до інтенсивної громадської праці як на терені своїх організацій, так і на зовнішньому відтинку серед окремих українських громад і у ширшій платформі допомоги в акціях оборони людських і національних прав українців, зокрема всіх ув'язнених в СССР.

Встановлено дати хіротонії і введення Владик-номінатів

Філядельфія, Па. — Українські католицькі часописи — щоденник „Америка" і тижневик „Шлях" поінформували, що вже встановлено дати хіротонії і введення на єпископські престоли владик-номінатів. Ці дати узгіднено з Апостольською Столицею, зглядно її представником у З'єднаних Стейтах Америки архиєпископом Піо Лягі, з Блаженнішим Патріярхом і кардиналом Йосифом Сліпим.

Хіротонія філядельфійського архиєпископа-митрополита-номіната о. шамб. Степана Сулика та чікагського єпископа, о. ігумена Інокентія Лотоцького, ЧСВВ, відбудеться в Римі, в соборі св. Софії, в неділю, 1-го березня ц.р. Чину висвячення Владик-номінатів доверщить Блаженніший Патріярх Йосиф.

Після того, у вівторок, 31-го березня, відбудеться введення на філядельфійський митрополичий престіл архиєпископа С. Сулика, що його переведе апостольський делегат архиєпископ Лягі в соборі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії; початок церемонії — о год. 2-ій по полудні. Три дні пізніше, тобто у четвер, 2-го квітня, новий філядельфійський архиєпископ-митрополит введе на єпископський престіл епархії св. Миколая Владику І. Лотоцького, ЧСВВ, у чікагському соборі св. Миколая.

В Українському Музеї відбулося відкриття виставки рушників

Ню Йорк, Н.Й. (М.С.). — В суботу, 21-го лютого ц.р., у вечірніх годинах, тут, в Українському Музеї при чисельно зібраній публіці відкрито виставку, присвячену виключно рушникам.

Виставлено 51 рушник з різних частин України з різного віку — від XVIII століття до сучасного. Влаштовуючи цю виставку, Український Музей намагається показати цікавий світ ритуалів, пов'язаних з рушниками. Виставку підготовили куратор УМ Оксана І. Грабович і директор Марія Шуст.

Відкриття виставки доконав голова УМ д-р Богдан Цимбалістий, який, вітаючи гостей, підкреслив, що відкриття кожної нової виставки для Музею є святом. Він зазначив, що підготовка виставки забрала багато праці співробітників Музею і добровольців. Працю вміло координувала директор М. Шуст. Голова УМ висловив сподівання, що коли УМ буде мати велике приміщення, то відкриття кожної виставки буде справжнім святом української культури.

До виставки випущені каталоги українською та англійською мовами та ілюстровані кольоровими і чорно-білими фотографіями. Статті до нього написали О. Грабович і Любов Волинець. Мистецьке оформлення каталогу виконала М. Шуст.

Різноманітна перекуска була приготовлена теж по мистецькому. До цього доклали старань членкині 64-го і 72-го Відділів СУА під проводом „говстесс" Марії Даниш.

Виставка триватиме до січня 1982 року з короткою перервою у Великодньому часі, коли будуть показані українські писанки.

КУРС ПИСАННЯ ПИСАНОК У МЕНОР КОЛЕДЖІ

Дженкінтовн, Па. — В студійному Осередку української культури при Менор Джуниор коледжі відбуватиметься два курси писання писанок під керівництвом мисткині Софії Лади і куратора музейної збірки Христини Іжак. Перший курсбудь початкуючих складатиметься з трьох частин і відбуватиметься в днях 7, 14, і 21-го березня від год. 9:30 рано до 12:30 по полудні; для заавансованих курс писання розпочнеться 28-го березня у тих самих годинах. Оплата для початкуючих виносить 15, для заавансованих п'ять долярів. Матеріяли можна закупити перед курсом. У вільці курсу відбудеться опісля виставка писанок від 4-26 квітня в приміщенні музейної збірки народного мистецтва. За ближчими інформаціями треба звертатись на число телефону: (215) 885-2360.

Українське шкільництво — головна мета УСКТ

Варшава, Польща. — Газета „Наше Слово", орган Головного Правління Українського Суспільно-Культурного Товариства (УСКТ) у Польщі помістила у ч. 44 з 2-го листопада минулого року довшу інформацію під заголовком „Діяти спільно, широким фронтом".

Інформація побудована на підставі звіту старшого інструктора Люби Кобиляк, яка говорила про стан українського шкільництва в новому шкільному році. Під українським шкільництвом газета розуміє кількість осередків навчання рідної мови та шкіл з українською мовою навчання, а також учнів, які цією мовою навчаються.

Люба Кобиляк заявила, що в 1980-81 навчальному році в Польщі діє 29 пунктів навчання української мови, початкова школа ім. Т. Шевченка в Білому Борі, паралельні кляси з українською викладовою мовою в початковій школі в Банях Мазурських, загальноосвітній ліцей в Лігниці й паралельні кляси в такому ж ліцеї в Гурові Ілавецькому. Загалом у пунктах української мови вивчається 866 учнів.

Газета пригадує, що кількість пунктів навчання української мови в новому шкільному році знову зменшилася. „Факт цей дуже тривожить „ускатівців", — пише згаданий тижневик, — які, виступаючи в дискусії, говорили про значення українського шкільництва в діяльності Товариства.

Натяком тільки ускатівці" згадують про „відомі причини", що впливали й далі впливають на зменшення кількости пунктів навчання української мови, але цих причин не подають до загального відома у пресі. Дискутанти однак, висловлювали думку, що ситуацію можна поправити і вона зміниться на краще, але тільки тоді, як батьки і всі ланки Товариства УСКТ широким фронтом діятимуть на цьому відтинку праці. Батьки, на думку дискутантів, повинні сміливіше домагатися від директорів шкіл, а то і від вищих інстанцій шкільної адміністрації, повного забезпечення права на навчання їх дітей української мови. УСКТ також рекомендує, щоб ланки на місцях обговорювали частіше це питання на зборах і засіданнях. Коли цього не буде, — пише газета, — то заходи керівництва Товариства будуть марними, бо без підтримки батьків і низових клітин не можна буде впливати на зміну, на покращання теперішнього стану в українському шкільництві.

На закінчення цієї інформації висловлюється бажання, щоб УСКТ проаналізувало стан українського шкільництва, у якому були б віддзеркалені усі елементи цього питання.

Брежнєв прикидається миротворцем

Москва. — Кількагодинна програмова промова, яку виголосив Леонід Брежнєв у першому дні 26-го З'їзду КПСС, типова для совєтської тактики і метод поступування: коли противник, на якого вони наступають і намагаються його ослабити, стає до самооборони, кремлівські лідери пробують приспати його м'якими й зігдливими словами.

Відкрив свою промову Брежнєв ствердженням, що сила й впливи вільного світу змаліли. „Внутрішні суперечності в капіталістичних країнах і ривалізація між ними гостро зросли. Також виразно зросла агресивність імперіялістичної політики, особливо американського імперіялізму".

Як загально передбачувано, в Польщі Москва не думає поступатися. Брежнєв ні словом не згадував про потрібні реформи, а після нападу на польських робітників і на польський нарід взагалі, звинувачуючи їх в „анархії й контрреволюційності", заявив, що „польські товариші зайняті тепер виправлюванням критичної ситуації. Вони намагаються піднести здібність партії до акції та затіснити зв'язки з робітниками".

Щодо Афганістану Москва не змінила своєї постави. Афганістан готовий, на думку Брежнєва, до дипломатичних контактів і розмов, але тільки з метою обговорити міжнародні справи; внутрішні справи його полагоджені військами й російські війська залишаються в ньому. Також це раз зробив він приязний жест у бік ісламського режиму в Ірані. На його думку, це „в основі антиімперіялістична революція", тобто Москва ще й надалі надіється використати сучасний стан в Ірані для своїх цілей. На Середньому Сході Москва готова до переговорів, але з участю її агента, Палестинської Визвольної Організації.

Гірша справа з КНР. „Совєтсько-китайські стосунки, й надалі заморожені, але Совєтський Союз не бажає ніякої конфронтації з КНР", — сказав Брежнєв. Зате зовсім не згадав, чому Москва тримає на китайському кордоні мільйонові війська.

З Вашінгтоном Москва бажає собі „нормальних відносин. А для цього потрібно діялогу, активного діялогу на всіх площинах. Досвід показує, що вирішним елементом в цьому відношенні є зустріч на вершинах. Це було дійсним вчора, це є дійсним сьогодні". ЗСА, на думку Брежнєва, повинні забути про Афганістан і про загрозу в Польщі, про Ель Сальвадор, Анголю, Етіопію, совєтські атомові ракети в Східній Німеччині, махінації й провокації на Середньому Сході, проникання в Південносхідню Азію і провадити „діялог, активний діялог".

Державний секретар ЗСА Александер Гейг і речники Державного департаменту не виявили особливого оптимізму щодо заяви Брежнєва про можливість конференції „на вершинах". Неофіційно вони заявили, що Москва мусить спершу доказати „на ділах" свою добру волю.

НЕВДАЧНА СПРОБА ПЕРЕВОРОТУ В ЕСПАНІЇ

Мадрид, Еспанія. — Група еспанської міліції, члени Цивільної гвардії при помочі нечисленних військовиків зробили невдалу спробу перевороту в Мадриді. Вони окупували будинок парляменту в часі дебат над прийняттям нового уряду, що його представив парляментові новоназначений прем'єр Леопольдо Кальво Сотельйо, а деякі танкові частини зайняли на короткий час телевізійну станцію на передмісті Мадриду. Одначе після кільканадцятьох годин, в яких відбувалися різні розмови, а зокрема розмови з військовим командуванням, командир ребелів полк. Антоніо Техеро Моліно здався.

В часі окупації парляменту гвардисти заблокували всі входи й виходи з парляменту, перервали дебати, в деяких випадках штовхали депутатів, а якийсь старшина гвардії відчитав 10 точок деклярації. Згідно з інформаціями поведінка ребеліянтів не вказувала на державний переворот. Між гвардистами і деякими депутатами та високими урядовими особами виникли гострі дебати. Гвардисти забрали деяких міністрів та провідних діячів парляментарних фракцій і відвезли їх в невідоме місце.

Найсерйозніше виглядала ціла справа у Валенсії, де донедавна командуючий генерал Міланс дель Бош, якого звільнено з функцій у грудні минулого року, „перебрав" командування й проголосив надзвичайний стан. У зверненні до населення він заявив, що перебирає всю владу в місті й провінції, „аж до отримання інструкцій від Його Величности, Короля".

Король Хуан Карльос виступив рішуче проти будь-яких спроб перевороту. Він в часі окупації парляменту гвардистами виступив з промовою-закликом в телебаченні і заявив: „Корона, символ тривалости і єдности нашої батьківщини не може толерувати в будь-якій формі акцій або персональних виступів, спрямованих на зривання силою демократичних процесів".

Ціла афера почалася в понеділок, в 6-ій годині по полудні, коли підполковник Техео Моліно, озброєний пістолею на чолі групи гвардистів ввійшов до будинку парляменту і почав видавати накази парляментаристам, присутнім міністрам і іншим високим державним достойникам. В той самий час інші групи гвардистів біля будинку дали короткі сальви зі своїх кулеметів і пістоль. Але оточені військовиками — вони здались.

Вибух пошкодив приміщення радіо „Свободи" в Мюнхені

Мюнхен, Західня Німеччина. — В суботу, 21-го лютого, біля 10- ої години вечора тут вибухла бомба в приміщеннях радіопересилання „Свобода". Група баварських і федеральних спеціялістів, яка розслідкує вибух, ствердила, що бомба мало коло десять кілограмів ваги й велику розривну силу. Дальший розслід вибуху і пошук за його спричинником чи спричинниками — тривають.

Вибух бомби наніс чималі матеріяльні шкоди й поранив вісім осіб. В часі вибуху в приміщеннях радіовисильні було тільки біля 25 працівників і це є причиною малого числа жертв. Загальна кількість працівників радіовисилання „Свобода" є біля 1,400 осіб. 3 працівників поранено три особи, але ніодну критично. Ранений в приміщеннях також німецький працівник телефонічної централі. Інші ранені є з-поміж прохожих, які знаходилися в тому часі на вулиці біля будинку „Свободи", або мешканці у сусідніх мешканнях. Серед них одна особа в критичному стані. Матеріяльні шкоди виносять біля два мільйони долярів, при чому найбільші шкоди потерпіли польська, чехо-словацька і російська секції.

Не зважаючи на вибух, радіопересилання відбувалося майже без перерви. Так само на найближче майбутнє технічні ушкодження не матимуть впливу на пересилання. Гельмут Трометтер, директор мюнхенської кримінальної поліції, який керує розшуками, не подав ніяких здогадів, хто міг спричинити той вибух. Загальна опінія вказує на совєтську агентуру, яка вже не раз починалася такими злочинами на терені Мюнхену.

Мехіко підтримує Кубу

Мехіко місто, Мехіко. — В обличчі наростаючого конфлікту в обширі Середньої Америки, спричиненого безпосереднім і посереднім втручанням Москви та її сателітів, серед яких головну ролю грає Куба Фіделя Кастра, ЗСА залежить на тому, щоб мати підтримку інших вільнолюбивих країн, а в першу чергу країн Середньої Америки. В такій ситуації підтримка Куби з боку найбільшої держави Середньої Америки Мехіко, значно ускладнює ситуацію ЗСА і загальну ситуацію в тому обширі.

В часі побуту спеціяльної делеґації Уряду ЗСА, очоленої генералом Верноном Волтерсом, з якою президент Мехіко Хозе Льопез Портільйо щойно тільки зустрівся, з боку урядових чинників Мехіко зложено демонстраційні заяви підтримки Фіделеві Кастро і його комуністичному урядові. Перший у цьому був сам Портільйо, який саме в час побуту американської делеґації підписав цукровий договір з Кубою. Після підписання того договору президент Портільйо запевнив свого „найдорожчого приятеля командира Кастра в повній співпраці в цьому обширі, на цілому континенті Америки, в усьому світі". Прощаючи кубинського міністра господарської співпраці Гектора Родріґеза Ліомпарта, який прибув до Мехіко, щоб підписати договір в імені кубинського уряду, президент Портільйо сказав: „Обніміть від мене командира і передайте мій братерський привіт кубинському народові".

Мехіко, підписало договір з Кубою, яким за доставу 100,000 тонн кубинського цукру зобов'язалося доставляти ропу Кубі та допомогти їй у розвитку власної енергетичної бази.

У ЛМКЛЮБІ ДОПОВІДАТИМЕ ПРОФ. М. КУЧЕР

Ню Йорк, Н.Й. — Із Літературно - Мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю, 27-го лютого ц.р., в год. 7-ій вечора, тут у приміщенні цього Клюбу, при 136 Друга авеню, доповідатиме проф. Михайло Кучер на тему: „Допит і засуд Ісуса Христа Пилатом Понтійським". Доповідач опрацював доповідь на основі літературних творів **Михайла Булгакова — „Майстер і Маргарита" — та Антона Бургеса — „Людина з Назарету".**

У світі

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР НАТО Йозеф Люнс взяв участь в студійній конференції „Веркунде" в Мюнхені. Він виголосив доповідь політично-мілітарного характеру, в якій висловився до актуальних проблем та небезпек. У конференції взяли участь 140 військових експертів з дев'яти західних країн. Секретар Люнс вказав, що ілюзії, викликані детантом значно послабили моральну поставу народів. Щойно нові випадки збройної агресії СССР, такі як в Афганістані, та проникання, таке як в Ель Сальвадорі, почínають відкривати очі не лише громадянам, але політичним та державним мужам Заходу. Люнс підкреслив, що, не зважаючи на десятки років совєтської імперіялістичної політики, підривних акцій в усіх країнах світу тощо, західня людина ще й тепер не розуміє й не оцінює як слід російської небезпеки.

ТУРЕЦЬКИЙ УРЯД розпочав інтенсивну акцію за поворот усіх, або принаймні частини культурних скарбів, які викопали західні археологи в часі розкопок по різних частинах Туреччини і які опісля опинилися в музеях західних країн та в руках приватних збирачів. Міністер культури Цігат Бабан заявив, що, якщо західні посідачі таких скарбів не пічнуть в якнайскоршому часі розмов про поворот тих скарбів, то турецький уряд відбере дозволи на дальші розкопки.

ІНФОРМАЦІЙНА СЛУЖБА палестинських збройних угрупувань подає, що до дотеперішніх форм наступу на палестинські бази й табори в Ливані, ізраїльські війська долучили ще один. Вони почали повітряні десанти при помочі значної кількости гелікоптерів. Останньо ізраїльтяни виконали такі десанти на бази в районі Набатіє, де міститься одна з палестинських командувань і де є оперативний центр для акцій проти Ізраїля. Десанти ті супроводжені бомблениям, яке переводять ізраїльські літаки, та обстрілом з далекобійних морських гармат. Південна частина Ливану повністю контрольована християнськими і ізраїльськими частинами, так само ізраїльське летунство домінує над повітряними просторами Ливану. При спробах сирійського летунства протиставитися ізраїльській повітряній домінації виникали летунські бої, які з правила кінчалися перемогами ізраїльтян і, мабуть, тому сирійці не висилають своїх бойових літаків назустріч ізраїльтянам.

В БРЮССЕЛІ ПОЧИНАЄТЬСЯ 4-го березня зустріч Світової унії християнськодемократичних партій світу. На цю міжнародну зустріч запрошений також голова партії християнських демократів Ель Сальвадору та теперішній президент тієї країни Хозе Наполеон Дуарте. Европейські християнськодемократичні партії роблять усі можливі заходи, щоб Дуарте міг прибути, бо европейські християнські демократи плянують розпочати ширші заходи для полагодження конфлікту в Ель Сальвадорі та започаткування подібних заходів в інших країнах. Християнська демократія стає щораз більше центральною суспільно-політичною силою світу і християнські демократи Европи намагаються використати це для створення ширшої бази в полагоджуванні внутрішніх питань і спорів різних народів. Християнські демократи Західньої Німеччини вислали свого представника Гайнера Гайслера до Ель Сальвадору з метою розпочати відповідні розмови з Дуарте.

ІРАНСЬКІ ЧИННИКИ випустили трьох англійців на волю після зложення головним суддею Ірану та головою Ісламської республіканської партії Мохаммедом Бегешті заяви, що вони невинні в закидуваних їм іранськими урядовими чинниками злочинах. Четвертого англійця, підприємця Ендрю Пайка, дотепер не звільнили з невідомих причин, ані не подали, чи і коли його звільнять.

В Америці

ПОНАД 30 ЧЛЕНІВ Жидівської оборонної ліги були заарештовані поліцією в Ню Йорку за те, що вони, не зважаючи на перестороги поліції, блокували рух на вулицях, демонструючи під совєтською місією до Об'єднаних Націй на 67-ій вулиці і Лексінгтон авеню. Демонстранти вимагали негайного звільнення з концтабору Анатолія Щаранського і Іди Нудель, які були засуджені совєтськими судами на довголітнє ув'язнення. Поліція розпочала арешти після того, як демонстранти, правдоподібно, зумисно, силою переступили поліційні барикади з метою блокувати вуличний рух, щоб таким чином звернути на себе більшу увагу.

РЕЧНИКИ БІЛОГО ДОМУ ЗАЯВИЛИ, що Сенат і Палата Репрезентантів повинні негайно приступити до обговорення економічного пляну, запропонованого президентом Рональдом Реґеном 18-го лютого ц. р., і схвалити його без змін, якщо Конгрес хоче, спільно з урядом рятувати американську економію. Три найближчі співробітники Президента — дорадник Едвин Міз, директор бюджету Дейвид Стокман і секретар Департаменту скарбу Доналд Ріґен, виступили окремо на телевізійних програмах, у яких вони закликали до скорого схвалення пропозицій президента Роналда Реґена з метою покращати економію ЗСА. Стокман, наприклад, заявив, що у випадку зволікання, або змін у пропозиціях Президента, вигляди на поправу економіки значно зменшаться.

БІЛЬШІСТЬ 3—ПОМІЖ 27-ох демократичних губернаторів зайняла обережну, але не ворожу поставу до економічних пропозицій президента Роналда Реґена. В кожному разі вони не будуть вести активної кампанії проти цієї програми. Губернатор Ню Джерзі Брендан Бирн заявив у Вашінґтоні на крайовій конференції губернаторів, що демократичні губернатори не хочуть брати на себе вини після того, якщо б плян президента Реґена провалився, або не діяв ефективно. „Президент, у випадку нашого протесту чи застереження, мав би тоді нагоду сказати, що це ми були спричинниками неуспіху його пляну", заявив Бирн.

СЕНАТОР РОБЕРТ ДОЛ, республіканець з Кензас і голова сенатської фінансової комісії, перейшов операцію у Вашінґтонському шпиталі Волтера Ріда і тепер приходить до здоров'я. Лікарі усунули каміння з жовчі сенатора, який в кінці минулого тижня почувався дуже погано, і дружина в порозумінні з лікарем викликала карету першого поготівля. Речники шпиталю заявили, що операція була успішна і що Дол скоро повернеться до своїх зайнять в Сенаті.

СЕНАТОР ГЕНРІ ДЖЕКСОН, демократ зі стейту Вашінґтон, стрінувся з групою новоприбулих жидів з СССР і перевів з ними довшу розмову і обіцяв їм, що й далі старатиметься у міру спроможности допомагати тим особам, які бажають виїхати на Захід з Совєтського Союзу. Він уважає, що кожна людина повинна мати право сама вибрати собі місце проживання і жадні державні чинники не повинні втручатися у приватне життя людей. Як відомо, поправка Джексона у законі ЗСА унеможливила Конгресові і Білому Домові надати для Совєтського Союзу статусу упривілейованої держави в торговельних справах, аж до часу, поки уряд СССР не дозволить на вільну еміграцію.

У НАСЛІДОК З ОСТАННІХ ОПАДІВ запаси води у збірниках північносхідніх стейтів, зокрема в Ню Йорку, Ню Джерзі і Коннектикат значно підвищились, хоч не можна ще говорити про закінчення водної кризи, заявили речники трьох згаданих стейтів. Опади в лютому збільшилися і є надія, що стан водної кризи кращатиме.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Нові фундаменти

Зміна Президента й Уряду в ЗСА завжди зв'язані з чималими загальними змінами в країні. Стосується це в однаковій мірі внутрішніх відносин, як і зовнішньої політики. Часом ті зміни є глибші й ширші, часом тільки поверховні і, як кажуть американці, косметичні. Одначе зміни, що їх заповів президент Роналд Реґен у своїй виборчій кампанії й ті, які він уже переводить, або після інавґурації їх заповів, є такі далекойдучі, що їм не багато рівні можна знайти в новій історії ЗСА.

Зміни ці уможливлені, а навіть зумовлені й породжені тим важким спадком, що його перебрав президент Реґен від свого попередника президента Джіммі Картера. Той стан аж ніяк не був з вини президента Картера, він наростав протягом десятків років, президент Картер бачив недоліки в ньому, але в нього не було ані сили, ані візії взятися змінити не тільки одну, чи другу його частину, не тільки ввести одну, чи другу реформу, але змінити все від основ, аж до вершка. Кандидат на президента ЗСА Реґен заповідав такі глибокі зміни, а президент Реґен береться їх виконувати й переводити в життя.

Президент Реґен, як це видно з його численних виступів, розуміє, що в основі американського лиха є сучасна моральна постава американця й американського суспільства. І тому він так багато говорив про моральне оновлення. Декому могло здаватися, що це тільки фраза. Так, це може бути тільки фразою, доки хтось не стане перебудовувати й переставляти життя у її ім'я. З хвилиною, коли вона стає ділом, вона порушує нарід і людину та творить для них зовсім новий фундамент для поступування. Заки дійшло до того, що дезертирів із часів в'єтнамської війни поблажливе суспільство величало малощо не героями, а на ветеранів, які чесно виконали свій обов'язок, дивилися скоса й треба було часу і закликів різних керівних чинників держави включно з Президентом на чолі, заки їх „акцептувало" — багато дечого ставалося в цій країні. Моральні фундаменти суспільства були точені анархолібералістичними течіями, які інтереси й примхи одиниці ставили вище всього іншого! Не змінивши цього, не багато можна було змінити в американському суспільстві!

Принципи розгнузданого суспільства (пермиссив сосаєті) пов'язані з принципами держави-кормильника (велфар-стейт) на господарському відтинку довели над берег проваля. Кожна одиниця, а група то й поготів, боронить понад усе інше своїх інтересів і тільки! Дійшло до того, що, — як каже президент Реґен — батьки живуть коштом своїх дітей, майбутнє країни і народу посвячується вигодам сучасности. „Ми жили вище наших засобів і на плечі американського народу пересували фінансування наших екстраваґанцій", — сказав Президент на своїй пресовій конференції у четвер, 29-го січня, а до цього додав „Я не маю наміру творити неопанованих підхмарних державних дефіцитів... Наші недоліки зсувалися на нас протягом декількох декад і вони не зникнуть протягом днів, тижнів, чи місяців. Але я хочу, щоб американський нарід знав, що ми почали боротьбу з ними".

Не менше ясно й мужньо з'ясував Президент свою поставу в ділянці закордонної політики. В центрі тієї політики є відношення до СССР та до їхньої імперіялістичної поведінки у світі. Завелося було так, що, найвищі державні достойники Заходу, а в тому числі й американські, завжди „завивали в бавовну" ті небезпечні проблеми. На цій же першій своїй пресовій конференції Президент спокійно й просто, не лаючи нікого, ані не хизуючись силою і потенціялом ЗСА, не визиваючи нікого, але й називаючи речі їхніми властивими словами, сказав ті історичні слова про „брехунів" і „обманців" на Кремлі, про їхню аморальність та про співпрацю з міжнародними терористами. Все це знає увесь світ, але мало-хто мав відвагу сказати про це голосно й без усяких недомовлень. Ці свої слова він потвердив і доповнив на зустрічі з репортерами п'яти великих американських періодиків у понеділок, 2-го лютого. На цій же зустрічі він потвердив, що ЗСА рішені, не зважаючи на увесь московський галас, бути мілітарно присутніми в районі Перської затоки, а це значить, „щоб Совєтський Союз знав, що коли він зробить нерозсудне потягнення, він виставиться на небезпеку конфронтації із ЗСА".

Президент виявив готовість почати дипломатичні розмови з Москвою в справі обмежень нуклеарного озброєння, а його виразна постава може тільки в тому напрямі допомогти. Звинувачуючи Москву в аґресивному імперіялізмі, Президент за його словами „сказав те, що кажуть вони самі, коли говорять про їхні цілі".

Не менше виразно і ясно говорив Президент і про інші проблеми.

Любов Коленська

НА БЕРЕЗІ ВІДЧАЮ

Як не дивно, але з-поміж усіх країн у світі існує хіба одним — одна країна, яка, не зважаючи на свої фанфарні і будючні кличі, на свої голослівні запевнення, що вона дбає про добро своїх громадян, що вона піклується ними від їхнього раннього дитинства, аж до їх старости, на ділі, вона перевершує навіть часи володіння „матушки" Росії, залишаючи животіти своїх громадян у злиденних умовах. Тут очевидно, мова не про партійну еліту. Тільки б пригадати оту забріхану пропаґандивну пісню, яка з кремлівських курантів проголошує, що: „молодим вєздє у нас дорога, старикам у нас вєздє пачот", але слова якої йдуть у цілковитий розріз із совєтською дійсністю — і їм уже ніхто не вірить, мабуть, навіть і мала дитина.

Життьові умовини совєтського громадянина, зокрема людей у пенсійному віці у підсовєтській Україні, описує Кейвін Клос, кореспондент газети „Вашінґтон Пост" у статті п.з. „Совєтські пенсіонери ведуть убожіле життя на березі відчаю". Автор цієї статті зображує понуру картину нужденного життя, чи пак животіння людей похилого віку, безборонних в обличчі совєтського бюрократизму, представники якого, не дивлячись на очевидну дійсність, деклямують про всі „блага" забезпечення та опіку уряду над старшими людьми, а насправді залишають їх на поталу долі, на ласку їхньої родини чи приятелів.

Ось перший із прикладів. К. Клос, приїхавши до Донецька до т.зв. Нової Колонії, де проживають пенсіонери, зайшов до однієї родини. 80-річний Фйодор Т. і його дружина Надєжда розповіли йому, як це сталося, що вони опинилися у таких важких умовах. У 1938 році Фйодор, везучи вугілля до копальні Бутовка-Донецьк, раптово посовгнувся та впав із воза під задні колеса, втративши у цьому випадку праву ногу та пошкодивши стопу лівої ноги. Можна сказати, що взагалі це було ще щастя, що він вийшов ще якось із цієї халепи. За словами його дружини Надєжди, яка довгими роками працювала у цій шахті вугілля машиністом, його признано інвалідом другої кляси. Але на цьому скінчилось... Бож сьогодні Фйодор живе у кухоньці, завбільшки шафи на одяг, де є місце на його ліжко та на деякий посуд, відро для санітарних потреб і умивальник без кранів на воду. Його дружина мешкає зараз побіч у другій кімнаті, разом з їхнім дорослим сином, також вуглекопом. А донедавна в цій же кімнаті жила з ними ще одна жінка, теж на пенсії.

І які ж „блага" стрінули цих своє старих людей від совєтського уряду? Сьогодні вони отримують, — пише кореспондент, — 90 рублів (приблизно 150 долярів) місячної пенсії. Цю суму встановлено в СССР ще шість років тому, але, не зважаючи на інфляцію, вона залишилася незмінна, так що можна сказати, що нині кожен з них одержує 50 рублів, тобто 78 долярів пенсії.

У помешканні, крім Фйодора і його дружини, були і їхні сусіди, У їх розповідях К. Клос відчув безнадію, прориви гніву і негодування. Вони твердили, що їх зовсім ігнорують і принижують бюрократи середньої верстви, які сьогодні завідують копальнями, та основними принципами яких є самозбогачування та наділювання деякими привілеями цих робітників, які допомагають їм сповнити їхнє плянування в індустрії, тобто — „виконати і перевиконати плян". Для них є і кращі помешкання, біжуча вода, центральне огрівання і окрема туалета. Найкращі помешкання припадають кревним директорів та їхнім шефам. Але, як це сказала Надєжда, — з пенсіонерами тут справедливо не поводяться хоча саме вони понесли великі втрати під час Другої світової війни і в післявоєнних роках.

У дальшому К. Клос з гіркістю пише: „І тільки подумати, що це діється внутрі України, у її четвертому з черги найбільшому, але й неймовірно понурому місті, мешканців якого є один мільйон. Це діється у республіці, яка належить до Об'єднаних Націй з правом на голосування, мовляв, незалежної держави... А тим часом мешканці у цьому місті примушені начерпувати воду з громадської криниці на зарослому хабаззям полі, приблизно сто ярдів від мешкання Надєжди. Інша 40-футова, мандрівка провадить мешканців Нової Колонії до ряду повних сопуху туалет надворі".

Пенсіонерів у Донецьку кореспондент називає „частиною зростаючої армії", яких є 31 мільйон у СССР. І навіть офіційна совєтська статистика подає, що пенсіонери живуть близько до економічного мініму, через те, що для них зовсім обмежено державні субсидії. А з цим, якщо до уваги взяти їхні пенсійні платні, вони входять у найнижчу категорію населення. Уряд в деякій мірі пробує розв'язати цю проблему, піднісши заробітну платню цим пенсіонерам, які повертаються до праці, або залишаються працювати після приділення їм леґальної пенсії — чоловікам після закінчення 60 років, жінкам по 55-му році життя.

І хоча, — пише К. Клос, — іноді у совєтській пресі і появляється гостра критика про нестачу квартир та можна почути голоси пере-

(Продовження на ст. 4)

Франц Липецький

ВПЛИВ ЗАХІДНІХ ПЕРЕДАЧ

Пригадаймо собі, як то приблизно 20 років тому, коли президентом був Линдон Джонсон, ліві елементи в Палаті Репрезентантів і в Сенаті повели атаку на „Радіо Голос Америки", домагаючись його ліквідації. На щастя, переміг здоровий розум правих елементів і „Радіо Голос Америки" досі працює і виконує велику ролю. Це яскраво виявилося під час штрайку робітників у Польщі.

Заглушування західніх радіопередач

Перший раз від сімох років совєтські радіопередачі, навіть під час Гельсінкської відлиги", заглушували „Радіо Вільна Европа". Чому вони розпочали цю терористичну акцію якраз 20-го серпня 1980 року? А це тому що того дня совєтські ватажки прийшли до висновку, що штрайк польських робітників на балтицькому побережжі досягнув такого ступеня, про який совєтські маси не повинні були знати. В цій акції польські урядові чинники обмежилися тільки до заглушування „Радіо Вільна Европа", а західніх радіопередач у польській мові не турбували.

Знавці Східньої Европи, як також і комуністичні лідери свідомі того, що події у Польщі були б взяли інший курс, якщо б західні радіопередачі не інформували постійно польського населення у Варшаві і Познані про розвиток подій у Ґданську і Штетіні.

Поважна роля

Усні передачі вістей у Східній Европі грають поважну ролю. Західній обсерватор здивований карністю поляків у ділянці усних передач. Але вони в ніякому разі не можуть досягнути такого поширення вістей, як передачі через радіо. Вплив західніх радіопересилань у Східній Европі насуває автоматично питання, чи подіям в Польщі можна було запобігти відповідно протиакцією. Експерти це заперечують і доказують, що хоча три тисячі совєтських радіопередавачів заглушували західні радіопересилання, Кремль не міг перешкодити багатьом мільйонам совєтських горожан слухати „Радіо Вільна Европа".

Совєтські радіопередачі

Теперішні модерні радіоприймачі, навіть ті, що їх продукує Совєтський Союз, є технічно так удосконалені, що слухачі розуміють західні радіопередачі, не зважаючи на їхнє заглушування. Утримування заглушуючих радіопередавачів коштує більше, ніж разом узята програма обох радіостанцій „Радіо Вільна Европа" і „Радіо Свободи", які пересилають до Східньої Европи у 21-ій мові тисячу годин тижнево і їх щорічний бюджет виносить 96 мільйонів долярів. Станція „Deutsche Welle" має велике число радіослухачів. Причиною популярности західніх радіопередач є правдиві і точні інформації, що їх вони пересилають. У тому сенсі радіопередачі „Радіо Вільна Европа", „Радіо Свобода" і „Радіо Голос Америки" є тепер ефективніші, ніж вони були в 1950 році, або пізніше під час „Празької Весни". Тоді кладено наголос на пропаґанду. Приклад Польщі ілюструє, якими ефективними є передачі правдивих інформацій. Факт, що комуністичні режими не хочуть передавати правдивих інформацій, або не є до цього здібні, — їх критикує власне населення.

Становище сателітніх країн

Становище до „війни повітряних хвиль" значно різниться між східньоевропейськими режимами. Мадярщина перестала заглушувати і далі толерує пересилання західніх радіостанцій, Болгарія і Чехо-Словаччина є в постійній війні з „Радіо Вільна Европа", а Бі Бі Сі, „Deutsche Welle" і „Радіо Голос Америки" — вони сяк-так толерують. Майже всі комуністичні держави, аналогічно до названих західніх радіостанцій, користають з радіопередавачів. Але тому що вони можуть передавати дуже мало інформацій, ще невідомих на Заході, вони концентруються виключно на пропаґанді. Совєтський Союз висилає свої інформації більше як дві тисячі годин тижнево у 80-ох мовах до інших країн. Совєтські пропаґандисти продовжують атаку на західні радіовисильні, які вмішуються у внутрішні справи Совєтського Союзу", а свої радіовисилання уважають за правну частину комуністичної ідеологічної конфронтації зі Заходом, яку треба продовжувати, аж „класова боротьба" переможе в усьому світі.

ГРУПА „МИ З УКРАЇНИ" ВИСТУПИТЬ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, Н.Й. — Театральна група „Ми з України" під мистецьким керівництвом Евеліни Белюц виступить тут в неділю, 1-го березня ц.р., о год. 1:30 по полудні в залі української православної катедри св. Володимира при 162 Захід 82-га вулиця. Вперше в Ню Йорку буде виконаний уривок з роману Ліни Костенко „Маруся Чурай". Парафіяльна управа запрошує всіх до участи.

Святослав Караванський

Дружня бесіда

ПИТАННЯ: Поляки оголосили рік 1980 роком Катині. Чи польські політичні групи звертались до вас по інформації в справі Катині?

ВІДПОВІДЬ: Так, звертались. Крім інтерв'ю, яке я дав польському місячнику „Культура" (9-те число за 1980 р), до мене звертався по інформації член Комітету для спорудження пам'ятника жертвам, Катині у Канаді — Казимир Плятер-Зиберк. Я вислав йому свою заяву з цього приводу, яке зберіглась у мене. Гадаю, що її цікаво буде причитати і читачам „Свободи". (Заява написана по-російськи, отже даю переклад):

У ПРОКУРАТУРУ СССР

Від С. Караванського, засудженого Володимирським обласним судом 23-го березня 1970 року за ст. 70-ою ч. 2 КК РСФСР загалом на 10 років виправнотрудових таборів особливого режиму.

КЛОПОТАННЯ

Прошу притягнути до кримінальної відповідальности суддю Володимирського обласного суду Колосова Н.Н. та прокурора Володимирської обласної прокуратури Абрамова Ф.Ф. за приховування кривавих душогубств аґента іноземної розвідки — Берії.

У вироку, винесеному мені 23-го березня 1970 року суддею Колосовим та прокурором Абрамовим, сказано: „Караванський твердить, що нібито у 1941 році польські військово-полонені офіцери були розстріляні не німецькими загарбниками, а совєтськими чекістами".

Засудивши мене за наклеп, суд виходив із зфабрикованої Берією для утаєння своїх злочинів версії, що Катинський розстріл — справа рук німців. Ні для кого не секрет, що, перебуваючи з 1939 по 1953 рік на чолі МВД, Берія чинив нелюдські криваві душегубства і навряд чи доводиться сумніватися у його здібностях чинити щось подібне. Досить сказати, що у 1941 році існував таємний указ, що зобов'язував чекістів, котрих з таким обуренням обстоює Володимирський обласний суд, при відступі совєтських військ розстрілювати ув'язнених з політичних мотивів, що вони з диявольською методичністю і виконали у Львові, Станіславові, Коломиї, Вільнюсі, Ризі, Києві, Одесі, Мінську, Дніпропетровську, Ростові н/Д і сотнях інших міст. Час розстрілу тюрем і час Катинського розстрілу дивним чином збігається, виявляючи один „стиль" і „почерк", вивчивши який ‚міжнародна комісія з участю римсько-католицького духівництва визнала у 1943 році Катинський розстріл справою рук Берії.

Однак, виявивши дивну прихильність до іноземного шпигуна, Володимирський обласний суд своє обвинувачення обґрунтував на „висновку", створеної у 1949 році за прямою вказіякою Берії маріонеткової комісії для „розслідування" Катинського діла. Нема ніякого сумніву, що будучи правою рукою Сталіна, Берія спрямовував діяльність і „надихав" „висновки" цієї псевдокомісії з метою утаїти свої душогубства. Про яку об'єктивність комісії 49 року можна говорити, коли Берія утаїв од неї живих тоді свідків Катинського злочину, які давали свідчення комісії у 1943 році?

Бож лісівник Катинського лісу — Андреєв і його дружина, а також прямі учасники розстрілу — Меджидов та Магішев, перебували тоді у Володимирській тюрмі, бувши засуджені славновісним ОСО — особистим судилищем Сталіна та Берії. „Висновки" „комісії" 49 року спираються на домисли, здогади та умовиводи, тоді, як живих свідків Берія сховав до в'язниці. Крім того — чи не свідчить на користь комісії 43 року той факт, що за останні 25 років були повністю або частково викрито виконавців усіх нацистських побоїщ і не було знайдено жадного виконавця Катинського розстрілу?

І на слідстві і на суді я клопотався про виклик на суд свідків: Андреєва, Меджидова, Магішева, або, в разі їхньої смерти, про зачитання на суді їхніх вироків, котрі могли б пролити світло на сумні обставини Катинського злодіяння, і просив приєднати до справи висновок комісії 43 року, аби суд міг об'єктивно і критично підійти до документів, фальсифікованих Берією. Проте суд відхилив моє клопотання і цілком взяв під захист аґента іноземної розвідки, обґрунтувавши своє звинувачення на зфабрикованих Берією документах.

Ці дії Володимирського обласного суду не можна кваліфікувати інакше, як приховування злочинів проти людськости, приховування, що дозволяє тим, хто проливав кров поляків, ходити тепер у друзях польського народу і навіть брати активну участь у товариствах польсько-совєтської дружби. У зв'язку з цим я і прошу притягнути приховувачів кривавих душогубств аґента іноземної розвідки Берії — суддю Володимирського обласного суду Колосова Н.Н. та прокурора Абрамова Ф.Ф. — до кримінальної відповідальности.

С. Караванський

12-го серпня 1970 року
місто Володимир

Слава Дрималик-Шевчик

„НИКОЛЬО"

(II)

Втомлений день м'яко простягнувся у спокійному погідному вечорі. Над потоком шуміли смереки, в золотавосірій луні сумерку темнів сад, і непомітно сипалися на небо далекі літні зорі. Никольо сидів на дерев'яній, ще теплій від сонця, лавці і довго мовчав. Вкінці оглянувся обережно, витягнув з полатаної кишені полотняний вузол і став його розв'язувати. На пом'ятім старім полотні дрібно задзвеніли монети, малі, більші, цих перших, мабуть, найбільше, бо їх дуже обережно загортали малі хлопцеві долоні. Никольо рахував гроші, довго і терпеливо, помилявся, завертав віднова, приставав, але — не можна було перебивати йому у важному, власному ділі. Вкінці відклав вузлик і, подумавши хвилину, зідхнув:

— Мало того, ще дуже мало — а празник недалеко...

— Празник? А що ж ти хочеш купувати в Розтоці? — тепер уже можна було перебити мовчанку.

Никольо ніяково усміхнувся: „Я? Мені нічо не треба, — то Іванко... ну, знаєш, наш Іванко, таки дуже хоче мати — „сцизорик!", тут додав рішуче:

— Але не будь-який, а такий правдивий, зі срібним як в риби верхом... такий самісінький, як має війтовий Шапрунко!

Що Шапрунко, (цебто Софрон у метрикальній стрийковій книзі) був рудавомиршавий, із розбіганими в протилежні боки „злодійськими" очима, батько якого війт Бамбурак бив, як „в бубон" кожної торгової середи, це, очевидно, не мало ніякого значення, він же ж був власником єдиного в селі „срібного сцизорика", і цього факту не міг оспорювати навіть найбільший Шапрунковий ворог. Я глянула на сумовито малий, брýднавий вузлик:

— Кілько ще тобі бракує, Николю? — про якусь позичку навіть не говорилося, було ясне, що — він, вуйко дитині, сам мусить купити Іванковий празниковий дарунок.

— Уже не так багато, може золотий, може два, але — гриби в ліску вже перебрані, ягоди під горою ще зовсім зеленуваті, а рибу в ставі старий Митька так пильнує, що і вночі з палицею сидить: — Тут раптом випростався, пожвавів і вдарив по кишені:

— Але ж „прецінь" є ще малини в двірськім саді! — і пані навчителька напевно куплять, вони мене добре знають, як я ще до школи ходив!" — певно докинув. Зав'язав полотно, сховав у кишеню, і тихо скрипнула фіртка, — але я ще довго залишилася сама в густосивіючім сумерку.

• • •

Празникова неділя ясніла медоквітним липневим золотом. На пагорбі, в старій церкві правилася торжественна „співана" Служба Божа, в пахучій кадилом тиші шепотіли слова молитов, неслися вгору прохання, темні від сонця й далеких вітрів лиця прочан з довір'ям гляділи на почорнілу ікону Богоматері, що ніжно і ласкаво обіймала похилені голови. Довкола церкви — шумливі липи, малий цвинтар із зарослими травою тихими могилками, а далі вже — море достиглого збіжжя, що тяжко переливалося повним колоссям. Високо вгорі над розтіцьким празником стояла темноголуба соняшна баня липневого неба.

У долині метушня і гамір аж били в небо радісним ударом! Тонка мелодія флейтових „пишалок" переплітала піяння глиняних „когутиків", тремтлива скарга жебрака тихла під молодим, сильним викликом: „Бамбони" маю — „бамбони" даю, — по десять, двадцять, — по двадцять, тридцять... захоплений дитячий сміх дзвінко котився по мінливих соняшних хвилях. Під полотняним накриттям „страґанів" — чого душа запрагне! Розгойдані на шнурках кругложовті обварянці, просяться в закоханих медівникові „серця", біло люкровані із яркочервоним узором, кольорові „очка" перстнів дзеркалом відбивають сонце, гебанові целюльойдні лялечки лискають білками очей, а на самому переді — ножики, сцизорики, де товпиться гурт темноясних хлоп'ячих чуприн. Праворуч — фотограф „а ля мінут". На екзотичному тлі вибляклих пальм, букетів квітів (що конечно мали б бути „ружами"), — чародій, накритий темним полотном кидає наказ дівчатам, з хустиною чи квіткою в руці:

— Глядіти непорушно, розплющити широко очі, — тут, у темнолискуче скло!"

— Блиск! — і образ недосяжного щастя!

Коли я блукала серед празникового гамору, зупиняючись тут і там, нагло побачила Николая. Був святково одягнений, із помащеним, як слід волоссям. Побіч нього — Іванко, підстрибував нетерпеливо, спинався навшпиньки, вертівся і — раз-у-раз звертав зарожевіле сонцем личко з благальним поглядом у бік Николя. Вони стояли перед найбільшим „страґаном", там, де сонце аж сліпило у ясному дзеркалі розкладеного багатства. Никольо вибирав сцизорики. Повагом сягав і — відкладав, мовляв, не цей, не цей єдино-правдивий, аж спітніла купчиха з перекривленою темною перукою подала йому такий срібносвітлий — що в ньому хіба заблистіло все липневе небо. Никольо довго важив у руці цей срібний скарб, вкінці сягнув до кишені, добув вузлика і став рахувати гроші, поволі і статочно, як пристало. Іванко завмер... Перестав підстрибувати, непорушно спинився у півобороті, — його широко розплющені очі мов заворожені не відривали зору від Никольової руки. Вкінці, в полотняному вузлику залишилось лиш декілька дрібних мідяків, а — сцизорик поклався безпечно у Никольову долоню. Він обернувся до Іванка, і, простягаючи руку, сказав:

На, Іванку, лиш уважєй — жебис не згубив! — і срібне чудо опинилося в малій, замурзаній, липкій від цукерків ручці. Іванко міцно затиснув дрібні пальці, підняв великі, темні, аж промінні від захоплення очі на Николая і несміливо прошепотів:

— Дякую вам красно, вуйку Миколо!

Никольо випростався, його лице прояснілo від соняшного тепла, хтось вигладив зморшки біля очей, а синява зору стала така чистоблакитна, як празникове небо над нами. Стояв довго, мабуть, не бачив нікого, не чув гамору метушні, — смакував вперше почуте слово мов спіле і запашне яблуко. Опісля мовчки повернувся і пішов стежкою вгору, куди нісся звук церковних дзвонів і солодкий запах липового квіття.

• • •

Таким залишився Никольо в моїй пам'яті, бо я вже більше його не побачила, ні його, ні празникового липневого дня.

Кінець

Пам'яті Павла Борушенка

(17-го липня 1902 — 14 грудня 1980)

Саме у передсвяточному часі сколихнула всіх, хто тільки знав особисто чи з оповідання св. п. інж. Павла Борушенка, сумна вістка про його передчасну смерть далеко від рідної землі, у прибраній новій батьківщині Бразилії. До останнього віддиху свого життя він жив надією на поворот у вільну українську державу. Несподіваний серцевий удар перервав найкращі мрії св. п. Павла. Вони залишилися нездійснені, як заповіт для своїх двох дочок — проф. Оксани і маестро Ляриси та дружини Іванни, з роду Середницьких.

Інж. П. Борушенко родився 17-го липня 1902 року в містечку Бариш, повіт Бучач, Галичина. Його батьки були малоземельні селяни. Початкову народну школу закінчив у рідному містечку. В 1916 році евакували австрійські війська багато населення із Бучаччини до горезвісного табору у Ґмінді, Австрія. З ними й малий Павло опинився в Ґмінді. Єдиною оазою серед жахливого оточення велетенського табору, запланованого польсько-австрійською цивільною й військовою властями для голодового винищення десятків тисяч українських селян, була народна і при ній інші школи. Не зважаючи на зазіхання галицької шкільної ради, опіка над українськими школами в таборі залишилася ввесь час у руках Загальноукраїнської культурної ради, яку підтримувало міністерство освіти Австрії. У таборовій гімназії в Ґмінді св. п. Павло закінчив дві кляси. Третю клясу — в Кийові на Моравії, куди після ліквідації ґміндівського табору перенесено сиротинців і гімназію.

Восени 1919 року П. Борушенко повертається до Галичини. Саме тоді о. д-р Іван Бучко, професор теології, зорганізував Інститут св. Йосафата, Малу Семінарію, для приміщення, в першу чергу, сиріт по священиках, і бідних, але талановитих учнів світських батьків. Дістався туди і Павло та в 1924 році склав іспит зрілости в Академічній гімназії. Після цього о. ректор Іван Бучко доручив йому настоятельську працю в інституті. Праця та дала йому можливість розпочати політехнічні студії.

Під час війни довелося Павлові працювати в різних ділянках, щоб заробити на хліб для себе і родини. В 1935 році він одружився з Іванною Середницькою; у них народилися дві дівчинки — Оксана, тепер проф. Куритибського університету, і Ляриса, піяністка і композитор.

У 1949 році родина Борушенків виїхала з табору діпі у Реґенсбурзі до Бразилії. Бразилійський уряд не спішився визнати диплом Львівської політехніки. Напротязі 10-ох років інженерні праці Павла Борушенка підписував інж. Павло Сисак, що мав диплом бразилійського університету. Коли ж інж. Борушенко оформив низку нових міст для естада Парана (Паранаситі, Іваіпоран, Тапіра, Апукарана та Паранаваі), тоді бразилійська федеральна інженерська палата уповноважила його до самостійного ведення підприємств на цілому бразилійському терені. З того часу інж. Борушенко виконав чимало державних відповідальних робіт. У першому періоді працював для урбаністики, а в другому — для гідравліки. Гідравлічні поміри і проєкти переведено у цілій низці міст. Головним завданням у тих містах була регуляція рік, які під час повені заливали низькоположені дільниці, зокрема на закрутах, де застояла вода зроджувала вогнища тропічних заразливих недуг.

У містах Клевеландія, Мандаґварі, Сертанополіс тощо опрацьовано пляни допровадження питної води при допомозі сітки водопроводів. У Капівару-Кашоеіра інж. Борушенко перевів прецизні поміри для будови 13-кілометрового тунелю, що є водним проводом для потужної гідроелектричної станції.

Про успіхи інженерських робіт Павла Борушенка неоднократно писала бразилійська преса і майже вся українська преса на еміграції. Подружжя Борушенків приїхало до Бразилії із двома малими донями: 8-річною Оксаною і трьохрічною Лярисою. Вже тут, у Бразилії, виховали їх в українському дусі.

Інж. Борушенко брав чинну участь у громадському житті та належав до різних громадських установ — Хліборобсько-Освітній союз, Товариство прихильників української культури; виступав на запрошення з принагідними рефератами з Сан Павльо, Порто Алеґре, Понта Ґросса, Апукарана тощо.

Займався він і письменницької діяльностю, залишивши спадщину — десятки статтей, поміщених у різних часописах і журналах.

В. Й. П.

Ансамбль „Косарі" виступить у Детройті

Танцюристи з ансамблю „Косарі".

У суботу, 7-го березня 1981 року, заходами Управи „Українського Села" відбудеться у приміщенні Українського Культурного Центру в Воррені добродійний бенкет із розваговою програмою. Початок імпрези в 6:30 — коктейль, 7:30 год. вечора — бенкет.

У програмі цього вечора перший раз у метрополії Детройту виступить відомий ансамбль „Косарі" з Торонто.

Ансамбль „Косарі" розпочав свою працю приблизно два роки тому. Його члени — це професійні співаки і танцюристи, що належали до багатьох українських танцювальних і хорових об'єднань. Вони відомі зі своїх виступів у Канаді, Америці та Европі. Під мистецьким керівництвом Тараса Ґула ця програма здобула визначне місце серед розвагових груп Торонто. „Косарі" постійно виступають у відомому клюбі-ресторані в Торонто, де своїм цікавим репертуаром та досконалим виконанням захоплюють вибагливу торонтонську публіку.

Для мешканців Детройту й околиці це небувала нагода побачити цю надзвичайну групу молодих артистів у своєму місті. Квитки на добродійний бенкет з виступом ансамблю „Косарі" можна набувати у всіх українських кредитівках і в ґалерії „Еко". Ціна квитків — 25 дол. від особи, а спонзорські квитки — 50 дол. від особи. Імена спонзорів будуть вміщені в програмі. За всі пожертви можна відтягати від податку.

Багато читачів української преси вже знають, що завданням Управи „Українського Села" є побудувати житлові приміщення для старших, де мешканці мали б забезпечену духову, лікарську і соціяльну опіку. В „Українському Селі" мешканці житимуть у своєму середовищі, там зможуть користуватися українською мовою, дотримувати свої українські традиції і брати живу участь у житті української громади Воррену.

Управа „Українського Села" закликає українців Детройту й околиці піддержати цю добродійну імпрезу та активно включитися в проєкт, який потребує і заслуговує на підтримку громади. Управа також робить відповідні заходи для одержання державної позички. Тож віримо, що при Божій помочі і при Вашій жертвенності й піддержці вже в скорому часі можна буде розпочати будову. Оселя для старших — „Українське Село" — стане живим пам'ятником нашій старшій генерації, що поклала тверді основи українського громадського життя у розлогій метрополії Детройту.

Степан Віхар

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В місячному звідомленні Рекордового Відділу УНСоюзу за листопад 1980-го року помилково пропущено наголовок над прізвищами групи членів, які виплатили вповні вкладки забезпечення, в наслідок чого ця група членів була поміщена під попереднім помилковим наголовком „Члени, які померли". Для спростування цієї прикрої помилки подаємо внизу цю частину звідомлення із правилним наголовком над списком членів, які виплатили вповні вкладки забезпечення:

Члени, які виплатили вповні вкладки забезпечення

20 Федик Іван Ю.
42 Філевич Анна, Ірена, Ірена, Мирон
63 Піварник Денис
94 Брик Михайло Д.; Федик Павло А.; Прихітко Шерон Д.; Палмер Микола С.; Лоренс
127 Панков Радал С., Тома Й.
146 Гриньків Андрій В.
174 Кушнір Богданна О., Ярослав
219 Шкварко Анєля, Михайло, Наталка, Тарас І.
221 Калин Василь
230 МкКлай Еліс Б.
243 Ґобрій Катерина А., Кеннт А.
274 Сенедяк Михайлина А., Меланія Джо; Зентко Іванна Д.
276 Джула Марко А.
282 Славич Іванна М.
324 Баб'як Стефан
338 Матирковський Джеймс
379 Павлюк Павло
406 Тарас Степан К.

Володимир Сохан
головний секретар

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ В КАМБЕРЛЕНД КОЛЕДЖІ

Вайнленд, Н. Дж. — В суботу, 14-го березня ц.р., від год. 12-ої дня до 6-ої вечора тут у Камберленд коледжі відбудеться Український День з виступами танцювального ансамблю „Чайка", чоловічого хору „Прометей" з Філядельфії під диригентурою Михайла Дляболи та інших груп. Буде також виставка українського мистецтва, українські харчі і печиво; вступ вільний. Імпрезу спонзорують: Міжетнічний Центр Камберледського коледжу і керівництво згаданого коледжу взагалі, „Чайка" і Департемент шкільництва і виховання — відділ етнічних студій.

Недавні близькі і дружні господарські стосунки між Японією і КНР в останньому часі значно прохололи і є небезпека, що вони далі псуватимуться і можуть бути взагалі зірвані. про це говорять японські господарські кола у зв'язку з відкликанням великого числа контрактів китайською стороною. Відкликані контракти йшли в більйони долярів; японські фірми втратять наслідком цього сотні мільйонів долярів, і тому вони вимагають відшкодування від китайців.

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що 23-го лютого 1981 р., на 85-му році життя, відійшла у Вічність наша Найдорожча
МАМА, БАБУНЯ І СЕСТРА,
довголітня учителька на Рідних Землях

бл. п.

ОЛЕНА з ЧИЖОВИЧІВ ОСІДАЧ

вдова по бл. п. о. БОГДАНОВІ ОСІДАЧЕВІ

ПАРАСТАС у п'ятницю, 27-го лютого 1981 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів при Бравн і Френклін вул. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ у суботу, 28-го лютого 1981 р., о год. 9-ій ранку в Катедральному Храмі, а звідти на цвинтар у Факс Чейсі.

В глибокому смутку, просять про молитви:
дочка — МАРІЯ КРАВЧИН
дочка — ІРИНА МАДАЙ з чоловіком ЯРОСЛАВОМ
внуки:
монах АНДРІЙ, Студитського Уставу
МІЦЯ ВОЗНА з чоловіком КОНСТАНТИНОМ
дочка — НАТАЛКА ГЕВКО з чоловіком ЛЮБОМИРОМ
внуки — ІВАСЬ, АННЕТА І МАРКО ГЕВКИ
сестри:
СТЕФАНІЯ ПУШКАР з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ
МАРІЯ КУРУЦ з чоловіком СТЕФАНОМ
ОЛЬГА МИХАЛЮК
брат — ВОЛОДИМИР ЧИЖОВИЧ
Сестрінки, Братанки і дальша Родина

Замість квітів на свіжу могилу нашого Шваґра
бл. п. Ярослава Кульчицького
складаємо 50.00 долярів
на БУДОВУ ЦЕРКВИ В ЛЮРДІ.
Дарія й Омелян ШЕПАРОВИЧІ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
мого МУЖА
бл. п.
Інж. ЮРІЯ ШЕПАРОВИЧА
складаю 50.00 долярів
на БУДОВУ ЦЕРКВИ В ЛЮРДІ.
Дружина СЛАВА

Замість квітів на могилу мого Кузена
бл. п. мґр. Василя Волицького
складаю 50.00 долярів
на ФОНД УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ ГАРВАРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ,
а Його Дружині Лідії та Його найближчій Родині, найглибше співчуття.
Теодор ЗУБРИЦЬКИЙ
Зенон ЗУБРИЦЬКИЙ (син)

В ДВАНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ НЕВІДЖАЛУВАНОЇ СМЕРТИ
Найдорожчого МУЖА й БАТЬКА
сл. п.
сот. МИКОЛИ ФРИЗА-ВЕРНИГОРИ
кол. вояка УПА і діяча ОУН
відбудеться
у п'ятницю, 27-го лютого 1981 р., о год. 8-ій ранку в церкві св. Михаїла в Йонкерсі, Н. Й.
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
Про молитви за спокій душі Покійного просить Друзів та Знайомих:
КАТЕРИНА ФРИЗ — вдова
з синами: ВОЛОДИМИРОМ, ІГОРЕМ, МИХАЙЛОМ,
дочкою — БОГДАННОЮ
та всією Родиною

ТОВАРИСТВО КОЛ. ВОЯКІВ УПА та ОБ'ЄДНАННЯ КОЛ. ВОЯКІВ ІІ. ДИВІЗІЇ УНА в НЮАРКУ-ІРВІНҐТОНІ, Н. Дж.
запрошують на **ЗАПУСНУ ЗАБАВУ** в суботу, 28-го лютого 1981 року Год. 8-ма веч.
Оркестра „ТРЕМБІТА"
Буфет в заряді ВШ. ПАНЬ

НОВАЦТВО і ПЛАСТПРИЯТ ПЛАСТОВОЇ СТАНИЦІ в НЮ ЙОРКУ
враз із новацтвом Пластових Станиць в Нюарку, Джерзі Сити і Гемстеду
запрошують усіх Українських Дітей і їхніх Батьків Ню Йорку та околиці на
ДИТЯЧУ КОСТЮМОВУ ЗАБАВУ
під назвою **„ЦАРІВНА ЖАБКА"**

Неділя, 8-го березня 1981 р., год. 2-га по пол.
Школа св. Юра, 215 Схід 6-та вул. в Ню Йорку
•
БУФЕТ у заряді ВП. ПАНЬ з гуртка ПЛАСТПРИЯТУ
Квитки вступу: 1 дол. для дітей і 3 дол. для старших.

• Казку веде пл. сен. ЕВСТАХІЯ ГОЙДИШ
• Забавою провадять гніздові: ст. пл. МАРТА ЗЕЛИК, ст. пл. А. ВИННИКІВ, ст. пл. М. БОДНАРЕНКО і ст. пл. Р. ПИНДУС при допомозі сестричок і братчиків
• Музичне оформлення: пл. сен. А. МАЄВСЬКИЙ
• Танці під проводом п-ні Д. ҐЕНЗИ

ДЕНЬ КРЕДИТІВКИ „САМОПОМІЧ" В ДЕТРОЙТІ

Детройт, Мич. — В неділю, 29-го березня ц.р., українці Детройту відзначатимуть День Кредитівки „Самопоміч" в цьому місті. В українських церквах будуть правитись Служби Божі в намірені українського народу. Тогож дня о год. 2-ій по полудні відбудуться 29-ті з черги загальні збори Української Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в авдиторії церкви св. Йосафата у Воррені. Після зборів о год. 4-ій по полудні в Українському Культурному Центрі буде бенкет з товариською забавою та мистецька частина з виступами Еда Іванка і Томи Гринькова. Квитки вступів: 8 дол. від особи, 15 від подружжя та чотири доляри від емеритів. Квитки треба замовляти в бюрах кредитівки.

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ ЕДВАРД КАЧ, губернатор Ню Джерзі Брендан Бирн і речники стейтового уряду в Коннектикат дуже затривожені обмеженням федеральних фондів для соціяльних програм у їхніх стейтах і містах, які і так переживають від довшого часу фінансову кризу з огляду на велике число нових емігрантів, негритян-безробітних і великої кількости бідноти. Посадник Кач заявив, що місто буде старатися вийти з цієї ситуації, але він не міг запевнити чи міські чинники зуміють вдержати 60-центову оплату за переїзд підземкою без стейтової і федеральної допомоги. Речники названих стейтів плянують вже в найближчому майбутньому відбути зустріч з президентом Роналдом Регеном і його співробітниками.

МАЙНО РОНАЛДА РЕҐЕНА оцінюють на чотири мільйони долярів. Ці відомості базовані на офіційному звідомленні Президента до податкового уряду й на інших джерелах, які були відомі раніше під час передвиборчої кампанії Реґена. В 1976 році, коли Роналд Реґен старався про кандидатуру на президента в Республіканській партії, він подавав свій маєток на суму 1,455.571 долярів. Тепер у зв'язку з інфляцією і подорожінням нерухомостей, вартість цього маєтку збільшилась.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

КАРЛ ПОЛЧАН, член УНС Відд. 162 ім. сотн. Гриця Голинського у Філядельфії, помер 13 січня 1981 р. на 60-му р. життя. Нар. 1921 р. у Філядельфії; членом УНС став у 1976 р. Залишив у смутку дружину Винис та синів Павла і Стівенса з родинами. Похорон відбувся на цвинтарі Покомек в Доссstates, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Дмитро Федорійчук, секр.

ПЕТРО КРАВЧУК, член УНС Відд. 422 ім. С. Петлюри у Філядельфії, Па., помер на 66 р. життя Нар. 1914 р. в Україні; членом УНС став у 1969 р. Залишив у смутку дружину Галину, дочки Ірину й Галину з чоловіком. Похорон відбувся 17-го грудня 1980 р. на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Євтушенко, секр.

КСЕНЯ ФУЧИЛА, членка УНС Відд. 413 ім. Ольги Басараб, померла 31 грудня 1980 р. на 55-му р. життя. Нар. 1925 р. в Україні; членкою УНС стала в 1968 р. Залишила у смутку чоловіка Дмитра, дочку Марію, сина Петра і 3 внуків. Похорон відбувся 3 січня 1981 р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Мері С. Фера, секр.

АННА ТИМКІВ, членка УНС Відд. 430 Т-ва Дністер у Філядельфії, Па., померла 9 січня 1981 р. на 71-му р. життя. Нар. 1909 р. в Стрию; членкою УНС стала в 1972 р. Залишила у смутку чоловіка Миколу, дочку Марту-Орисю, синів Ярему і Ярослава, 4 внуків та ближчу і дальшу родину в Україні, Польщі, Канаді й Америці. Похорон відбувся 12 січня 1981 р. на цвинтарі Пречистої Діви Марії у Факс Чейс, Філядельфія.

Вічна Їй Пам'ять!
І. Кнігницький, секр.

РОМАН В. ПРИДАТКЕВИЧ, член УНС Відд. 361 Т-ва Дністер в Ню Йорку, Н. Й., помер 17 листопада 1980 р. на 85-му р. життя. Нар. 1895 р. в Живці; членом УНС став у 1933 р. Залишив у смутку дружину Лідію і доньку Ганну з родиною. Похорон відбувся 19 листопада 1980 р. на цвинтарі Муррей, Кентаки.

Вічна Йому Пам'ять!
Степан Чума, секр

НЕЛЛІ БАНК, членка УНС Відд. 138 св. Івана, померла 14 листопада 1980 р. на 90-му р. життя. Нар. 1890 р. в Україні; членом УНС стала у 1915 р. Залишила у смутку Софію Вілк, Мері Елніскі і Стеллу Вісьнєвскі. Похорон відбувся на українському цвинтарі св. Івана в Глестонбері, Конн.

Вічна Їй Пам'ять!
Мері Сміт, секр.

ОЛЕКСАНДЕР НАГОРНЯК, член УНС Відд. 472 Пласт в Чікаґо, помер 16 листопада 1980 р. на 67-му р. життя. Нар. 1913 р. в Стрию, Україна; членом УНС став у 1950 р. Залишив у смутку дружину Володимиру, дочку Мирославу, двоє внуків та ближчу і дальшу родину в Америці і Україні. Похорон відбувся 19 листопада 1980 р. на цвинтарі св. Духа у Гемптонбурґу, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Стефанія Кочій, секр.

ТЕКЛЯ СИНЧИШИН, членка УНС Відд. 247 св. Івана Хрестителя у Вілмінґтон, Делевар, померла 6 грудня 1980 р. Нар. 1892 р. в Передільниці, Добромиль, Зах. Україна; членкою УНС стала в 1918 р. Залишила у смутку 7-ох синів: Івана, Михайла, Дмитра, Володимира, Карла Петра і Стефана; три доньки: Марію, Гелену і Ольгу; 10 внуків і 7 правнуків. Похорон відбувся 10 грудня 1980 р. на цвинтарі Сілвербрук, Вілмінґтон, Дел.

Вічна Їй Пам'ять!
Михайло Маср, секр.

На березі...

(*Продовження зі стор. 2*)

строгої соціологів і державних плянувальників про вплив нужденних обставин на мораль робітників в ССР, однак ці їхні публічні виступи не мають ніякого ефекту на зміну життьових обставин пенсіонерів у Новій Колонії.

Під час розмови Анна М., уже також на пенсії, розповідала, що кілька місяців тому вона зайшла до одного урядовця в Бутовці, якого вона знала ще з дитинства, попросивши його про приділ вугілля, щоб змогти дещо зварити і огріти невеличку кімнату. Щоб засвідчити йому, що вона колись була доброю робітницею, вона представила йому свої документи. Та це нічого не допомогло. Він з неймовірною люттю кинув її документами об стіл, ще й з досадою вигукнувши, що в них немає ніяких фондів, щоб їй допомогти. А коли вона пішла попросити офіційних партійних урядовців, щоб вони підшукали їй трохи краще помешкання, пригадавши їм, що її чоловік усе життя був ревним комуністом, і коли він помер, партія їй приобіцяла: „Ми ніколи вас не забудемо. Ми є вашою родиною. Якщо щонебудь буде потребувати зверніться до нас", — її чекала ще більша зневага. Бо на її прохання, щоб їй приділили іншу квартиру, бож вона живе у кухні, з місцем тільки на одно ліжко, урядовець вигукнув: „Це для вас вистачає. Забирайтеся звідсіля! Вийшовши з бюра, — сказала Анна, — мене огорнула така безнадія, що я зімліла на вулиці". Її завезли до міського шпиталя, де вона видужувала з нервового потрясення. Якщо б їй не допомогли сусіди, їй неможливо було б заплатити з її 24-рублевої пенсії за вугілля. Бож тоді їй залишалося мінімально грошей на харчі, а про одяг та інші речі, шкода було б і думати.

Згідно зі совєтською процедурою, її платню заморожено на такому самому рівні, який був в день її відходу на пенсію. Гроші з цієї мізерної платні не вистачають їй навіть на закуп молока, а м'яса вона вже не бачила роками. Бо навіть, — твердить К. Клос якщо б її пенсійна платня була більша від цієї, що вона має сьогодні, в неї були б труднощі купити молоко і м'ясо.

Кореспондент після відвідання державних крамниць та інтерв'ю з покупцями в Донецьку каже, що в загальному молоко можна отримати переважно до 10-ої год. ранку, з тим, що часто взагалі не можна його купити. Просто його немає. А по полудні такі товари, як сметана, сир і яйця просто кудись щезали з базару.

Не краща ситуація з м'ясом, закуп якого залишається... мрією для мешканців Донецька. От існує крамниця м'ясних продуктів зараз біля шахти. Так що з того, — у ранішніх годинах вона переважно закрита. Один із вуглекопів, якому пощастило отримати трохи костей на юшку, що їх він купив за 60 копійок, показуючи їх кореспондентові, з огірченням сказав: „Це властиво для собак, але я їх купив, щоб зварити борщ".

Фунт будь-якого роду волового м'яса коштує 2 доляри 50 центів, а такі рідкісні появи м'яса, як шинка, баранина та інші коштують більше. Популярна тут ковбаса в ціні 1 доляр 50 центів. Багато є замороженої і вудженої риби, що їх можна отримати в державних крамницях та в крамницях із м'ясними консервами. За фунт картоплі треба заплатити 60 центів, а за пальто 160 долярів. Але перш усього треба, щоб ці всі речі були в крамницях.

Тутешні пенсіонери, — пише кореспондент, — закутані в полатаний одяг, що є доказом їхньої безкрайньої нужди. Щоб прожити з дня на день, вони здані на ласку родини чи приятелів, але ті, які зовсім самотні, з розпаччю дивляться на кожен черговий день, не очікуючи вже нічого, тільки щоб закінчилось їхнє мізерне життя.

Цю понуру і докраю трагічну картину з життя пенсіонерів розгортає перед нами Кейван Клос, описуючи нужденні умовини людей, які стоять на березі відчаю.

Якщо за понад 60-річне „царювання" своє совєтська влада не спромоглася поліпшити буття своїх громадян, тож якого добра їм сподіватись у майбутньому.